

Секція: Фінанси, страхування і банківська справа: інноваційно-інвестиційні стратегії

Литвинова Альбіна Тарасівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ СФЕРИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

З-поміж всіх традиційних видів діяльності комерційних банків надання кредитів завжди було і залишається головним джерелом їхнього прибутку, незважаючи на зростання обсягу надання додаткових послуг [3].

Аналіз останніх публікацій або досліджень. Значна увага даній тематиці приділяється в роботах таких науковців, як: П.В. Круш, В.Б. Алексеєв, У.В. Владичин та інші.

Метою статті є аналіз останніх тенденцій у сфері банківського кредитування в Україні.

Банківський кредит – один з найпоширеніших видів кредиту в економіці [2]. Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність», банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми [1].

Банки найчастіше надають свої позички суб'єктам, які мають потребу в тимчасовій фінансовій допомозі. Це зумовлено тим, що банк у ринковій економіці виступає як особливий суб'єкт, одним з головних функцій якого

є надання кредитів. Він здійснює багаторазовий кругообіг грошових коштів на поворотній основі [2].

Нижче наведена динаміка кредитів банків України за період з 2005 р. по 2016 р. (рис.1).

Рис. 1. Динаміка кредитів банків України [сформовано автором на основі джерела 4]

Дослідивши останні тенденції банківських кредитів в Україні, можна побачити як негативні, так і позитивні моменти протягом періоду 2005-2016 рр. Зростання обсягів банківських кредитів у цей період відбулося з 87519 млн. грн. до 713974 млн. грн. [4].

Після проведення стрес-тестів НБУ виявилось, що банкам України необхідно збільшення капіталу більш ніж на 100 млрд. грн. Рівень проблемних кредитів в банківській системі перевищений на 50%. Банки зіткнулися з курсовою проблемою: вони змушені повертати термінові валютні депозити, в той час як платоспроможність клієнтів за валютними кредитами стрімко знижується. У підсумку банки змушені піднімати ставки по валютних кредитах, виходити на міжбанківський ринок або залучати кошти в материнських структурах.

Станом на 1 липня 2017 року обсяг наданих кредитів за рік скоротився до 512 млрд. грн., в т.ч. кредити фізичним особам склали 81 млрд. грн., а юридичним особам – 431 млрд. грн. [5].

Проаналізуємо ТОП-10 рейтинг найбільших банків за кредитами фізичним та юридичним особам (табл. 1, табл. 2).

Таблиця 1

ТОП-10 рейтингу найбільших банків: кредити фізичним особам, станом на 1 травня 2017 року (тис. грн.)

№	Банк	Кредити фізичним особам	в тому числі у валюті
1	Приватбанк	25 099 122	3 008 535
2	Укрсоцбанк	10 061 711	7 052 311
3	Альфа-Банк	5 642 902	746 602
4	ОТП БАНК	5 441 036	2 158 604
5	УкрСиббанк	4 049 774	1 641 076
6	ПУМБ	3 650 530	158 053
7	Райффайзен Банк Аваль	3 558 492	179 112
8	Ощадбанк	3 347 560	85 157
9	А-БАНК	2 371 889	66 834
10	КРЕДОБАНК	2 357 538	89 602

[складено автором на основі джерела 5]

Як бачимо з таблиці 1, перше місце у рейтингу посідає Приватбанк, який за станом 1 травня 2017 року видав 25 099 122 тис. грн. кредитів фізичним особам. Приватбанк пропонує фізичним особам найсучасніші, найзручніші банківські продукти та послуги. Друге місце у рейтингу посідає Укрсоцбанк, який видав 10 061 711 тис. грн. кредитів фізичним особам. Укрсоцбанк здійснює кредитування фізичних осіб на поточні потреби тільки під заставу нерухомості. Третє місце у рейтингу посідає Альфа-банк, який за станом 1 травня 2017 року видав 5 642 902 тис. грн. кредитів фізичним особам. Споживчий кредит від Альфа-Банку в Україні – це низька відсоткова ставка і відсутність додаткових платежів і комісій. Далі 4 місце – ОТП Банк, 5 місце – УкрСиббанк, 6 місце – ПУМБ, 7 місце – Райффайзен Банк Аваль, 8 місце – Ощадбанк, 9 місце – А-БАНК, і 10 місце – КРЕДОБАНК.

**ТОП-10 рейтингу найбільших банків: кредити юридичним особам,
станом на 1 травня 2017 року (тис. грн.)**

№	Банк	Кредити юридичним особам	в тому числі у валюті
1	Ощадбанк	63 205 832	26 026 487
2	Укрексімбанк	56 845 050	43 334 641
3	Сбербанк	38 636 560	34 469 081
4	Приватбанк	32 076 259	2 090 622
5	Райффайзен Банк Аваль	25 551 887	4 649 202
6	Альфа-Банк	20 790 981	16 705 786
7	Промінвестбанк	19 804 134	16 536 090
8	Укргазбанк	19 776 396	7 965 110
9	ПУМБ	19 723 435	11 954 704
10	УкрСиббанк	15 144 228	2 644 708

[складено автором на основі джерела 5]

З таблиці 2 можна побачити, що перше місце у рейтингу посідає Ощадбанк, який за станом 1 травня 2017 року видав 63 205 832 тис. грн. кредитів юридичним особам. Друге місце у рейтингу посідає Укрексімбанк, який видав 56 845 050 тис. грн. кредитів юридичним особам. Як висновок можна зазначити, що юридичні особи більше надають переваги кредитам державних банків. Третє місце у рейтингу посідає Сбербанк в Україні, який видав 38 636 560 тис. грн. кредитів юридичним особам. Далі 4 місце – Приватбанк, 5 місце – Райффайзен Банк Аваль, 6 місце – Альфа-банк, 7 місце – Промінвестбанк, 8 місце – Укргазбанк, 9 місце – ПУМБ, і 10 місце – УкрСиббанк.

Отже, в економічній літературі банківський кредит трактується як капітал банку у грошовій формі, який надається у тимчасове користування за умови дотримання принципів кредитування. Банківський кредит відіграє важливу роль в економіці країни, оскільки за допомогою акумулювання тимчасово вільних грошових коштів юридичних осіб і населення банк здійснює їх перерозподіл у ті галузі національної економіки, де виникає їх дефіцит, а це в свою чергу сприяє розвитку як суб'єктів господарювання, так і економіки країни в цілому [8].

Література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
2. П.В. Круш, В.Б. Алексеєв *Гроші та кредит : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації / П.В. Круш, В.Б. Алексеєв ; НТУУ "КПІ". - Київ : ЦУЛ, 2010. - 216 с.*
3. Банківське кредитування: організація, суб'єкти та основні принципи. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://100pudov.com.ua>
4. Кредити банків України. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://bankografo.com>.
5. Рейтинг самых надежных банков Украины в 2018 году. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://forinsurer.com/rating-banks>.
6. Особливості банківського кредитування фізичних осіб. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://asyan.org>.
7. Кредити для юридичних осіб: специфіка і труднощі отримання. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://uapравos.ru>.
8. Владичин У.В. Банківське кредитування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / У.В. Владичин ; за ред. С.К. Реверчука. – К. : Атіка, 2008. – 648 с. – [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://mobile.pidruchniki.ws/1584072045689/bankivska_sprava/bankivske_kredituvannya_-_vladichin_uv.